

Išrašas

PATVIRTINTA

Viešosios įstaigos Alytaus rajono
savivaldybės greitosios medicinos
pagalbos stoties 2017 m. birželio 12 d.
direktoriaus įsakymu Nr. V-44

PARAMEDIKO PAREIGYBĖS APRAŠYMAS

<...>

III. SPECIALIEJI REIKALAVIMAI ŠIAS PAREIGAS EINANČIAM DARBUOTOJUI

3. Paramediku gali dirbti:

3.1. asmuo baigęs ne trumpesnę kaip 1080 val. trukmės paramediko mokymo kursą, kurio ne mažiau kaip 50 proc. valandų sudaro praktiniai užsiėmimai pagal Sveikatos apsaugos ministerijos suderintą, Švietimo ir mokslo ministerijos patvirtintą paramediko mokymo programą, ir įgijęs valstybės pripažintą kvalifikacinį pažymėjimą.

3.2. asmuo, pasitikrinęs sveikatą nustatyta tvarka prieš priimant į darbą ir darbo eigoje (pateikia darbdaviui sveikatos patikrinimo išvadą);

3.3. Sveikatos apsaugos ministerijos, Krašto apsaugos ir Vidaus reikalų ministerijos nustatyta tvarka būti tinkamos sveikatos ir išlaikiusiam minimalų fizinio pajėgumo testą;

3.4. paramedikas turi vadovautis Lietuvos Respublikos įstatymais, kitais teisės aktais, Lietuvos medicinos norma MN 135:2005 ir jos pakeitimais, viešosios įstaigos Alytaus rajono savivaldybės greitosios medicinos pagalbos stoties įstatais, vidaus tvarkos taisyklėmis, šiuo pareigybės aprašymu.

IV. KOMPETENCIJA

4. Paramedikas turi žinoti:

4.1. biomedicinos etikos ir profesinio bendravimo psichologijos pagrindus;

4.2. teisės aktus, reglamentuojančius pirmosios medicinos pagalbos teikimą ir paramediko veiklą;

4.3. darbo saugos taisykles;

4.4. aseptikos ir antiseptikos pagrindus;

4.5. žmogaus anatomijos, fiziologijos, patologijos pagrindus;

4.6. ūmių ligų ir gyvybei pavojingų būklių etiologijos ir patogenezės pagrindus;

4.7. ūmių, gyvybei pavojingų būklių simptomus bei jų galimas komplikacijas;

4.8. asmens ir aplinkos priežiūros higienos pagrindus;

4.9. gyvybiškai svarbias organizmo funkcijas, jų vertinimą;

4.10. mirties sąvoką ir požymius;

4.11. vaikų ir suaugusiųjų gaivinimą;

4.12. kvėpavimo takų praeinamumo netekimo, kvėpavimo apsunkinimo ir

- sustojimo požymius bei skubios pagalbos priemones;
- 4.13. kraujavimo rūšis, požymius ir stabdymo būdus;
  - 4.14. tvarstymo taisykles ir būdus;
  - 4.15. traumų mechanizmus ir požymius, pagalbos teikimo principus;
  - 4.16. imobilizacijos taisykles ir būdus;
  - 4.17. dezinfekavimo priemonių naudojimo indikacijas, būdus;
  - 4.18. hipotermijos ir hipertermijos būklių požymius ir pagalbos teikimo principus;
  - 4.19. šoko, komos požymius ir pagalbos teikimo principus;
  - 4.20. nukentėjusiųjų transportavimo taisykles;
  - 4.21. ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų požymius, jų plitimo būdus bei veiksmus įtarus pavojingą užkrečiamąją ligą;
  - 4.22. natūralaus gimdymo, patologinio gimdymo pagrindinius požymius, galimas komplikacijas ir pagalbos teikimo principus;
  - 4.23. užspringimo, korimosi, skendimo pagrindinius požymius, galimas komplikacijas ir pagalbos teikimo principus;
  - 4.24. pagal darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus naudojamas asmens apsaugos priemonės ir būdus;
  - 4.25. apsinuodijimų požymius ir pagalbos teikimo principus;
  - 4.26. katastrofų medicinos principus;
  - 4.27. ūmias psichologines reakcijas ir pagalbos teikimo principus;
  - 4.28. žaizdų rūšis;
  - 4.29. ilgalaikio suspaudimo sindromą ir pagalbos teikimo principus;
  - 4.30. esminius cheminių, radioaktyviųjų ir biologinių medžiagų sukeltus sveikatos sutrikimus;
  - 4.31. GMP transporto priemonės komplektaciją;
  - 4.32. testų ir techninių priemonių apsvaigimui nustatyti naudojamąsi;
  - 4.33. savo teises ir pareigas.
  - 4.34. **Paramedikas turi mokėti:**
    - 4.34.1. įvertinti paciento būklę,
    - 4.34.2. vertinti sąmonę,
    - 4.34.3. vertinti kvėpavimą bei skaičiuoti kvėpavimo dažnį,
    - 4.34.4. skaičiuoti pulsą, matuoti arterinį kraujospūdį,
    - 4.34.5. stebėti vyzdžių reakciją ir juos vertinti,
    - 4.34.6. teikti pirmąją medicinos pagalbą pagal kompetenciją:
      - 4.34.6.1. ūmių būklių atveju,
      - 4.34.6.2. traumų atveju,
      - 4.34.6.3. pavojingų aplinkos veiksnių atveju,
      - 4.34.6.4. gimdymo metu;
      - 4.34.7. naudotis greitosios medicinos pagalbos transporto priemonės medicinos įranga;
      - 4.34.8. stebėti intravenines linijas lašinant infuzinius tirpalus, koreguoti jų lašėjimo greitį ir išjungti infuzinę sistemą;
      - 4.34.9. prižiūrėti transportuojamus pacientus, kuriems įvestas nazogastrinis, gastrostominis vamzdelis, Foley'io kateteris, kraujagyslių kaniulės;
      - 4.34.10. naudotis automatiniu išoriniu defibriliatoriumi;
      - 4.34.11. sugirdyti paskirtus vaistus;

- 4.34.12. gaivinti:
  - 4.34.12.1. atlaisvinti kvėpavimo takus ir palaikyti jų praeinamumą,
  - 4.34.12.2. atlikti dirbtinį kvėpavimą: burna į burną, burna į nosį, burna į kaukę, kvėpavimo maišu ir kauke, kvėpavimo maišu per intubacinį vamzdelį,
  - 4.34.12.3. atlikti krūtinės ląstos paspaudimus,
  - 4.34.12.4. defibriliuoti automatinio defibriliatoriumi;
- 4.34.13. naudoti šias kvėpavimo takų praeinamumo ir kvėpavimo palaikymo priemones:
  - 4.34.13.1. orofaringinį vamzdelį,
  - 4.34.13.2. nazofaringinį vamzdelį,
  - 4.34.13.3. siurbimo prietaisus,
  - 4.34.13.4. deguonies skyrimo prietaisus,
  - 4.34.13.5. nešiojamus plaučių ventiliacijos prietaisus,
  - 4.34.13.6. laringinę kaukę,
  - 4.34.13.7. kombinuotą vamzdelį (Combitube);
- 4.34.14. naudoti įvairius neštuvus ir įtvarus;
- 4.34.15. stabdyti išorinį kraujavimą;
- 4.34.16. tvarstyti žaizdas, naudoti dezinfekcines priemones;
- 4.34.17. imobilizuoti;
- 4.34.18. gebėti naudoti ir vertinti gliukometro rodmenis, skirti gliukozės ar cukraus tirpalus per burną;
- 4.34.19. atlikti pradinį pacientų medicininį pacientų rūšiavimą įvykio vietoje;
- 4.34.20. įkelti ir iškelti nukentėjusį iš greitosios medicinos pagalbos transporto priemonės, paruošti pacientą transportavimui, pernešti pacientą iš įvykio vietos į greitosios medicinos pagalbos transporto priemonę ir iš jos į ligonį priimančią asmens sveikatos priežiūros įstaigą;
- 4.34.21. atlikti paciento simultaninį pavertimą ant šono ir ant nugaros;
- 4.34.22. transportuoti pacientus manualiniu būdu (rankomis) vienam ir komandoje, įvairiais būdais ir neštuvais, greitosios medicinos pagalbos transporto priemone;
- 4.34.23. nurodžius asmens sveikatos priežiūros specialistui, savarankiškai transportuoti pacientus;
- 4.34.24. parengti medicinos įrangą bei priemones;
- 4.34.25. padėti asmens sveikatos priežiūros specialistams atlikti gyvybę gelbstinčias procedūras bei paruošti joms pacientą;
- 4.34.26. prižiūrėti ir stebėti pacientus pagal kompetenciją;
- 4.34.27. savarankiškai naudotis ryšio bei navigacijos priemonėmis, sąveikos signalais ir ženklais;
- 4.34.28. bendrauti ir bendradarbiauti su pacientais bei jų šeimų nariais, sveikatos priežiūros komandos nariais, institucijomis, susijusiomis su asmens sveikata;
- 4.34.29. ekstremaliomis situacijomis ar kovinio rengimo pratybų bei karinių operacijų metu savarankiškai:
  - 4.34.29.1. atlikti venos punkciją (kaniuliavimą) ir pradėti intraveninę infuziją kristaloidiniais tirpalais (fiziologiniu NaCl 0,9%, gliukozės 5% ar Ringerio),
  - 4.34.29.2. atlikti analgetikų, epinefrino ir atropino injekcijas į raumenis ir veną;
- 4.34.30. vertinti apsvaigimą:
  - 4.34.30.1. laikytis nustatytų testavimo reikalavimų ir metodikos,

- 4.34.30.2. testuoti tik su metrologiškai patikrintomis techninėmis priemonėmis,
- 4.34.30.3. asmens reikalavimu pateikti tiriamosios medžiagos matuoklio metrologinės patikros dokumentus,
- 4.34.30.4. paaiškinti teisinės pasekmės asmeniui, atsisakiusiam testavimo ar medicininės apžiūros.

V. PAREIGOS

- 5. Paramedikas privalo:
  - 5.1. visiems pacientams teikti pirmąją medicinos pagalbą pagal medicinos normos MN 135:2005 VII skyriuje nurodytą kompetenciją;
  - 5.2. vadovautis bioetikos principais, gerbti paciento teises;
  - 5.3. vykdydamas profesines pareigas naudotis teisės aktų nustatytais apsaugos priemonėmis;
  - 5.4. bendradarbiauti su kitų sričių specialistais;
  - 5.5. teikia pirmąją medicinos pagalbą įvykio vietoje (bei transportavimo metu) pacientams, sergantiems ir nukentėjusiems nelaimingų atsitikimų metu, prireikus, skubiai ir saugiai juos transportuoja;
  - 5.6. vykdyti teisėtus asmens sveikatos priežiūros specialistų, kurių prižiūrimas jis dirba, nurodymus, susijusius su paramediko pareigų atlikimu;
  - 5.7. nustatyta tvarka pranešti kompetentingoms įstaigoms apie įtariamą užkrečiamąsias ligas, apsinuodijimus, traumas, nelaimingus atsitikimus, mirties atvejus;
  - 5.8. darbo metu kilus neaiškumų, abejonių, komplikacijų, konsultuotis su asmens sveikatos priežiūros specialistu;
  - 5.9. suteikus pirmąją medicinos pagalbą, jei reikia, informuoti apie įvykį kitas pagalbos ir specialiąsias tarnybas, jas iškviešti, pranešti apie nukentėjusius asmenis ir reikalingą pagalbą bei perduoti nukentėjusį, kad jam būtų suteikta tolesnė pagalba;
  - 5.10. apie įtarimą dėl smurto vartojimo pranešti savo įstaigos vadovybei;
  - 5.11. saugiai ir tinkamai naudoti medicinos prietaisus ir medicinos pagalbos priemones;
  - 5.12. paruošti pacientą transportavimui, pernešti pacientą iš įvykio vietos į greitosios medicinos pagalbos automobilį ir iš jo į ligoninės priėmimo-skubiosios medicinos pagalbos skyrių;
  - 5.13. įvykio vietoje pagal kompetenciją teikti psichologinę pagalbą nukentėjusiajam ir aplinkiniams;
  - 5.14. taikytus pirmosios medicinos pagalbos veiksmus ir jų rezultatus registruoti patvirtintose apskaitos formose;
  - 5.15. savarankiškai organizuoti ir taikyti pirmines prevencines medicinos bei profilaktikos priemones, vykdyti medicininę evakuaciją pagal medicinos normos VII skyriuje apibrėžtą kompetenciją;
  - 5.16. pagal kompetenciją vertinti apsvaigimą;
  - 5.17. nerūkyti GMP automobilyje ir GMP stoties teritorijoje, nevirtoti alkoholio, narkotinių ar psichotropinių medžiagų darbo metu;
  - 5.18. nevykdyti savo funkcijų būdamas apsvaigęs nuo alkoholio, narkotinių ar psichotropinių medžiagų, ir apie tai nedelsiant informuoti dispečerį;
  - 5.19. laikytis darbo grafiko, laiku pradėti darbą, jam pasiruošti;

5.20. susipažinti su naujais administracijos įsakymais ir reikalavimais bei juos vykdyti;

5.21. pranešti apie atvykimą į darbą budinčiam dispečeriui ir nepasišalinti iš darbo vietos, neįspėjus GMP stoties budinčio dispečerio;

5.22. saugoti informaciją, kuri pripažinta konfidencialia pagal įstaigoje patvirtintą Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo vykdymo tvarką;

5.23. laikytis darbuotojų saugos ir sveikatos darbe bei priešgaisrinio saugumo reikalavimų, saugoti ir tausoti įrangą, įstaigos turtą.

VI. FUNKCIJOS

6. Paramedikas vykdo šias funkcijas:

6.1. gavęs pranešimą apie kvietimą, pažymi brigados būseną ryšio sistemoje, vyksta su greitosios medicinos pagalbos (toliau – GMP) ekipažu į įvykio vietą. Jei automobilyje įrengti saugos diržai, privalo juos užsisegti. Vykdo dispečerio tolimesnes nuorodas;

6.2. organizuoja paciento paruošimą nešti neštuvais ir padeda nešti pats;

6.3. būna automobilio salone šalia paciento, teikia jam medicinos pagalbą, užtikrina jo saugumą (transportuojant sėdintį pacientą būtina užsegti saugos diržus, specialiais diržais fiksuoti, jei pacientas guli neštuvuose);

6.4. užtikrina automobilio salono higieninę būklę, valo ir dezinfekuoja medicininę įrangą, prižiūri, kad GMP vairuotojas-pagalbinis darbuotojas ar valytojas laiku ir švariai išplautų automobilį, esant būtinumui – pats atlieka valymo ir dezinfekavimo veiksmus;

6.5. po to, kai GMP automobiliu buvo transportuojamas pacientas, sergantis užkrečiamomis ligomis, organizuoja ar pats atlieka automobilio salono švarinimą, dezinfekciją, drabužių ir vienkartinį priemonių pakeitimą;

6.6. darbo pradžioje ir pabaigoje patikrina medicinos prietaisus, medikamentų dėžę, įtvarus, med. priemones, brigados inventorių, deguonies balionus ir įsitikina, kad jie yra tvarkingi ir pilnai sukomplektuoti. Patikrina ryšio priemones;

6.7. perduodamas pamainą užtikrina, kad visa medicininė aparatūra, medikamentų dėžės, tvarsliaivos krepšiai, ryšio bei apsaugos priemonės būtų perduodamos tvarkingos, nesugadintos, pilnos komplektacijos, pasirašant perėmimo-perdavimo žurnaluose pamainą perduodančiam ir pamainą priimančiam medikui. Esant neatitiktims – įrašo neatitiktį registracijos žurnale, informuoja vyr. slaugos administratorių;

6.8. gavęs dispečerio nurodymą, tikrina GMP vairuotojų-pagalbinių darbuotojų sveikatos būklę, pasirašydamas kelionės lape bei specialiame žurnale;

6.9. nepalieka savo darbo vietos, kol neatvyksta sekančios pamainos darbuotojas;

6.10. supažindina pacientą ar jo atstovą su teikiama pagalba, atliekamomis procedūromis, galimomis komplikacijomis ir kitomis aplinkybėmis, kurios galėtų turėti įtakos paciento apsisprendimui sutikti ar atsisakyti siūlomoms pagalbos, gydymo, taip pat su pasekmėmis, atsisakius siūlomoms pagalbos. Paciento pateiktas sprendimas turi būti patvirtintas jo parašu GMP medicininiuose dokumentuose;

6.11. pacientui kategoriškai atsisakius vykti į stacionarą, kai tai būtina dėl paciento sveikatos būklės, apie tai įrašoma medicininiuose dokumentuose ir

patvirtinama paciento (ar paciento atstovo) parašu. Apie tai informuojamas vyr. slaugos administratorius;

6.12. paciento mirties atveju:

6.12.1. mirus namuose, išaiškina artimiesiems mirties liudijimo gavimo tvarką, įtarus esant smurtinę mirtį ir kitais įstatymų numatytais atvejais perduoda informaciją policijai;

6.12.2. pacientui mirus viešoje vietoje ar GMP automobilyje, praneša policijai, informuoja vyr. slaugos administratorių ir vykdo jo nurodymus;

6.13. įskaitomai, tvarkingai, tiksliai pagal kompetenciją ir reikalavimus užpildo reikiamus dokumentus, laiku juos pateikia dispečeriui ar stacionarinių asmens sveikatos priežiūros įstaigų skubios pagalbos skyriui (kortelės kopiją);

6.14. vykdo kitas teisės aktuose nustatytas funkcijas bei įstaigos vadovų, dispečerio, vyr. slaugos administratoriaus pavedimus, esant poreikiui – pavaduoja nesančius darbe darbuotojus savo kompetencijos ribose;

6.15. vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, įstaigos įstatais, vidaus darbo tvarkos taisyklėmis, direktoriaus įsakymais, šiuo pareigybės aprašymu.

<...>